

Előfizetési árak:

Évesre	12 frt.
Félévre	6
Negyedévre	3
Egy hónapra	1
Egyes szám	4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek. Ur-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felzár-
amlások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda

Nagybecskerek,
Erency-József-tér,
Bauer-féle ház
A lap szellemi részét
minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A „Torontál” közönségéhez!

Lapunk újjáalakulása, és a modern
zsurnalisztikai követelmények szerint
való berendezése óta, immár egy
év története zajlott le közéletünk-
ből, és a „Torontál”-nak ez év
folyásában megfutott szereplésére meg-
nyugvással és a becsületesen teljesített
munka önértékével gondolunk vissza.

Híven és tisztességgel igyekezett a
„Torontál” megfelelni ama párt-
politikai megbízásának, mely
szavamunkálása révén a legújabb idők
legnépszerűbb miniszteriumát adta
a legközelebbi múltban is a nemzet-
nek, tömörülve hiva föl a dolgozó
Magyarország közvéleményét, hogy az
államot a társadalmi együttes cselek-
vésével vigye egész közel egy szebb
jövő révéhez.

Híven és tisztességgel igyekezett a
„Torontál” gondosni ama fontosabb
megyei és városi érdekeket,
melyeknek nyilvános pertraktálása
mindig a köznek szokta a maga hasz-
nát meghozni.

Híven és tisztességgel igyekezett a
„Torontál” a magyarosodás
mindenek fölött álló érdekein örködni,
és a sovínizmus tulszásaitól óvakodva,
inkább a testvéries együttélés kölcsö-
nös gyöngédségére vigyázva hirdette,
hogy Magyarország a magyaroké.....

Es ebben a párthűségben, szűkebb
közéletünk és a magyarosodás érde-
keinek gondozása mellett sem feled-
kezett meg a „Torontál” arról a
modorról és hangról, melyre a jó ízlés
kötelezi és a melynek követésétől bár-
minő provokációk esetére sem fog
eltérni jövőben sem, jól tudva, hogy
a szenvedélyesség rendszeren az igazsá-
got szokta megfojtani.

Hogy lapunknak ezen iránya és
célutadatos magatartása mennyire felel
meg az általános kívánalmaknak, azt
megelégedve tapasztaljuk a „Toron-
tál” közönségének mindinkább foko-
zódó pártolásától, mely a legbecse-
sebb elismerés, minőt nehéz tisztünkben
csak kívánhatunk.

Nem is késünk a „Torontál”
közönségének e megbecsülhetetlen
támogatását jövőre a legmesszebb
menő áldozatokkal viszonzni; és
a míg vidéki levelezésünk
tökéletesítésére mindent elkövetünk s
közgazdasági rovatunknak gondos
bővítése és válogatott regényeink
megszakítás nélkül való megjelen-
tetése mellett kiváló gondot fordítunk
tárczarovatunk gazdagságára,
addig kétszeres áldozatkészséggel
leszünk ezután azon, hogy a „To-

rontál”-nak annyira népszerű rova-
tát: távirataink hasábjait még du-
sabbá tegyük úgy, hogy a „Toron-
tál” jövőre is mindig egy nappal
előzze meg az összes fővárosi
lapokat eredeti országgyü-
lési távirataival, és a legújabb
bel- és külpolitikai események s
nagyobb érdeklődésre számító esetek
híreivel.

Egy szóval rajta leszünk, hogy egy
öntudatosan működő lapot adjunk
Torontálvármegye közönségének ke-
zébe, mely lap, — kerülve a kérés
életi sajtó kenyerét: a botrányhaj-
hászatot és a személyes hájszák önző
kultussát, — méltónak fog mutatkozni
arra, hogy intelligens, igaz emberek
olvassák és segítsék tiszta miszió-
jában.

Az új év küszöbén bizalommal for-
dulunk tehát a „Torontál” közön-
ségéhez, kérve, hogy törekvéseink
támogatásul, ne késsenek előfizetések
megújításával és igyekezzenek a „To-
rontál”-t elvtársaink és barátaink
körében terjeszteni.

Nagybecskerek, 1892. deczem-
ber hó 30 án.

A „Torontál” szerkesztősége.

A „Torontál” előfizetési feltételei:

Egész évre	12 frt
Félévre	6 frt
Negyedévre	3 frt
Egy hónapra	1 frt

A „Torontál” kiadóhivatala főkéri
mindazon előfizetőket, kiknek előfizetése
december végén lejár, hogy azt
mielőbb megújítani sziveskedjenek, mert a
lap szétküldésében könnyen fönnakadás áll-
hat be.

A „Torontál”-t egy héttig ingyen
és bérmentve küldjük meg, egy levele-
zőlapon nyilvánított kívánságra.

Helybeli előfizetőink a kihordók nyugtái
után teljesítik az előfizetést, és így telefon
értesítés vagy egyszerű levelezőlapon irt
kívánságra is elintézhető az előfizetés.

Vidékről az előfizetés legcélszerűbben
postautalványon, e czim alatt:

A „Torontál” kiadóhivatala,
Nagybecskereken.

A képviselőház pénzügyi bizottsága
január hó 7 én tartandó ülésében megálta-
pítja a tisztviselői fizetések szá-
bályozása iránti törvényjavaslat tárgyá-
ban Lukács László előadó által a ház elé
terjesztendő jelentését. A jelentés ki fog
terjeszkedni a törvényjavaslatra vonatkozó-
lag benyújtott kérvényekre is, s hozzá
lesznek csatolva a javaslatnak ujonnan átdel-
gosított szövege, valamint az összes állami
alkalmazottak rangosztályát s fizetési kate-
goriáit feltüntető részletes táblásatok is.
Ugyanezen ülésében érdemleges tárgyalás
alá vesi a bizottság a képviselői napidij-
átalányról rendelkező törvényjavaslatot.

Az ujévi üdvözlések.

Nagy-Becskerek, január 2.

(X) Nem szokásunk a bizonyos
alkalmakkor visszatérő és megújuló
tisztelgéseknek és ovációknak, melye-
ket főnyiro a szokás vagy az illem
parancsa diktál, nagyobb fontosságot
tulajdonítani mint a melyt azok meg-
érdemelnek. Midőn azonban ma kon-
statáljuk azt a meglepő meleg hangot,
azt a keresetlen őszinteséget, melylyel
tegnap Torontálvármegye főispánját
kitüntették a legszélesebb körökben,
nem akarjuk ezt a nélkül tenni, hogy
röviden rá ne mutassunk a most le-
szajlott év fontosabb eseményeire, mely
mindmegannyi bizonyítéka annak, hogy
a megye kormányát, a szorgalmas
munka, az őszinte férfiaság, a fárad-
hatlan emberszeretet és a rendithetlen
kötelességérzet vezérli tetteiben.

Kerüljük a nagyhangú frázisokat,
mert rosszul találnának értelmezteni.
De nincs is szükség frázisokra ott, a
hol a tények oly hangosan beszélnek,
mint a jelen esetben.

Vagy nem-e jele annak, hogy csak-
ugyan ernyedetlen munkásság vezérli
Torontálmegye főispánját, hogy az
idén az összes szolgabírói hivatalokat,
több községet, Nagybecskerek városát
és a vármegye központját behatóan
megvizsgálta? S e vizsgálatok távol-
ról sem viselték magukon a sablon-
szerű évi vizsgálatok jellegét. Sőt el-
lenkezőleg, semmi eltussolást, semmi
szépitgetést nem találunk sehol s a
hol hiba történt, ott éppen Rónay
főispán volt az, mely arra kimélet
nélkül rámutatott és annak orvoslását
követelte.

Rámutassunk-e arra a fáradhatlan
emberszeretetről tanuskodó tevékeny-
ségre, melyet úgy Rónay főispán,
mint Daniel alispán kifejtettek, midőn
a kegyetlen ázsiai vendég e megye
lakosságát is elkezdte pusztítani? Nem
hisszük, hogy volna e megyében om-
ber, ki azt ne méltányolta volna s ki
ne tudná azt, hogy a kolerajárvány
tovaterjedését csakis az erélyes és ta-
pintatos hatósági intézkedések gátol-
ták meg.

S nem-e a megye vezetőinek ér-
deme, hogy Nagyikinda, ez a viruló,
gazdag nagyközség, annyi hosszú
küzdelem után megkapta a rendezett
tanácsot s ezáltal megvalósította az
ottani intelligenciának évtizedek óta
táplált és számos alkalomkor kifeje-
zett kívánságát.

Amint első sorban szintén őket
illeti az elismerés szava, azon fárads-
sáért, melylyel a nagybecskerek-
pancsovai vasut kiépítését a meg-

Mai számunkhoz a hivatalos melléklet I. száma van csatolva.

valószínűleg stádiumába vitték s ezen fontos nemzetgazdasági lépés által az ország legdélibb vidékét a nyugottal összekapcsolta.

Torontál vármegye közönsége tudja, ki és hogyan kormányozza a nagy megyét s a múlt év folyamán is több ízben adott kifejezést tettei által, hogy e kormányzattal nemcsak rokonszenvezik, de bizalommal is viseltetik iránta. Köztudomású dolog, hogy e megye összes kerületeiben az országgyűlési képviselőválasztások alkalmával a szabadelvű párt jelöltjei győztek, pedig az ellenzék az alkotmány visszaállítása óta még nem fejtett ki oly elkeseredett küzdelmet, mint a 92-iki választásoknál. S a néhány héttel azelőtt végbement megyebizottsági választások nem-e újból bizonyítják e megye lakosságának bizalmát és ragaszkodását? Hiszen a választók tüntetőleg megbuktatták azokat és azoknak jelöltjeit, kik hetek óta fáradoztak a lakosság nyugalmanak megbolygatásán.

Nem folytatjuk. Kiemeltük a lefolyt év Torontál vármegyét illető legmarokosabb eseményeit, s abból kivethetünk mindenki, hogy azok e megye vezetőjének nevével szorosán össze vannak forrva.

Kötelességünknek tartottuk erre rámutatni, mert a tegnapi - ismétlünk - a szokottnál is fenyesőbb és melegebb hangú ujevi tisztelgeseknek majdnem tüntetéseszerű jellege volt, melyben résztvettek a lakosság leheterogenebb osztályai. S mi nem tulajdonítjuk másnak, mint annak, hogy a közönség nagy zöme, talán éppen a különböző oldalokról érkező támadásokkal szemben, a tegnapi napot szemelte ki, hogy Rónay Jenővel szemben rokonszenvének és bizalmának demonstratív kifejezést adjon.

A páratlan becületességű munkás ember e tüntetést méltán megerdemelte.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Sauvage anyó.

Irta: Guy de Maupassant.

I.

Tizenöt éve, hogy nem voltam Virelogneban. Az ősszel Serval barátom meghitt oda vadászatra, mert éppen akkor epitetten újra kastélyt, melyet földultak a poroszok.

Végtelenül szerettem e tájat. Vannak a földnek túbajos zugai, melyek érzéki gyönyörben fűrésztik a szemet s melyeket fizikai szeretettel kedvelünk. Mi, kiket a föld megigéz, gyöngéd emlékeket tartunk fenn bizonyos források, erdők, tavak, dombok iránt, melyeket gyakran láttunk és melyekre, mint a boldogító eseményekre, elérzékenyülve gondolunk. Emlékeztünk gyakran visszatér egy-egy erdőre, szőlőre, mezőre partra, virágos, gyümölcsös kertre, melyeket derűs hangulatban bár egyszer láttunk csak, de képük szívünkben maradt, mint némely női alaké, kikkel tavasszi reggelen lenge, világos öltözékben elvétve találkozunk s kik olthatatlan, nem feledhető vágyat, a megízelt boldogság érzését hagyják hátra lelkünk és érzéseinkben.

Virelogneban kedveltem az erdőcskével behintett rónasságot, melynek talaját erek módjára patakok szeltek át, a földbe leszűrve cseppeiket. Rákot, pisztrángot, angolnát halásztunk bennük. Minő mennyi boldogság! — Helyiél-köszel fűrdhettünk bennük és e magas fűben, mely a csermelyek szélén nőtt, gyakran leltünk szalonkakat.

HIREK.

— Ujevi üdvözlések a főispánnál.

Rónay Jenő főispánt, tegnap, ujev napja alkalmából úgy a város, mint a megye területeiről rendkívül számosan üdvözlöttek, hogy szeretetüket és ragaszkodásukat fejezzék ki a vármegye főispánja iránt, a ki hivataloskedésének rövid ideje alatt is megtudta nyerni a megye lakossága minden rétegének osztatlan bizalmát és tiszteletét.

A városban székelő polgári és katonai hatóságok nagyjából testületileg jelentek meg a főispán hivatalos helyiségében, melyben kora reggeltől kezdve valóságos néparadat hömpölygött.

A vármegye tisztikara Poroskay Béla, főügyész vezetése alatt délelőtt 11 órakor tisztelgett a főispánnál.

A tisztikar érzelmeit és jókívánatait Poroskay Béla, főügyész tolmácsolta lendületes, hatásos beszédben. Ugy jelenik meg főispánja előtt a tisztikar — mondá — mint hadvezére előtt, a kiből bizik és a kit lelkesedéssel követ. Kívánja, hogy a főispán fáradhatlan és a polgárság javát célzó munkálkodása után sikert arasson, s ha majd évek múlva visszatekint mind arra, a mit épített és alkotott, büszkén mondhasza el: „Egész munkát végeztem!” Hiszi, hogy a főispán vezetése alatt a vármegye, — e kis ország — a jólét, béke és tökéletesedés magas fokára emelkedik, s hogy a vármegye lakói, nemzetiség nélkül, köszönettel és hálával fognak adózni vezetőjüknek.

A beszédet követő eljenzés lecsillapulta után Rónay Jenő főispán meghatottan mondott köszönetet. Tizenölcz évvel azelőtt lépett a vármegye szolgálatába s akkor, mint a kezelő személyzet egyik tagja, igen szerény helyet foglalt el a megye díszes tisztikarában. Ha talán némelyek nem is fogják egészen szerénynek találni kijelentését, de büszkén mondhatja el, hogy a megye jóvoltára törő munkával emelkedett arra a helyre, a melyet a király ke-

gyelme, a kormány bizalma és a polgárság vonzalma folytán elfoglalt. Az az idő, a mikor az ő-év eltűnik a múltba és kezdetét veszi egy újév, a maga ismeretlen jövődjével, önkényt kínálkozik az elmélkedésre. Elmélkedése közben jutott ő is arra a meggyőződésre, hogy munkásságukat csak akkor koronázhatja siker, ha összetartanak s közös erővel és buzgalommal végeik dolgaikat. Összetartás által, a tisztikarral együtt működve akar elérni mindent, a nélkül: semmit. Újból kéri az egybegyűlteket, hogy tartsák meg őt továbbra is jóindulatukban.

A beszéd nagy hatással volt a jelenvotakra s a főispánt zajosan megéljenezték.

Köszben az üdvözlő iratok és sürgönyök egyre érkeztek. Hatszáznál jóval több üdvözlő sürgöny érkezett, a melyek között vannak:

Hieronymi Károly belügyminiszter, Jankovics Miklós, Gyöngyössi János miniszter tanácsos, Berczik Árpád miniszteri tanácsos, Daniel Pál, Gromon Dezső államtitkár, Daniel Béla, báró Baich Milán, Litsék Béla Krassó Szörénymegye alispánja, zombori Rónay István, dr. Meskó Sándor Csongrád megye alispánja, Marschan József államjóság igazgató, Daniel Pál orsz. képviselő, Svab Károly főrendiházi tag, Sélley Sándor a szegedi kir. tábla elnöke, gróf Karácsonyi Jenő, Varady Mihály, Balás Iván, Bajzath István, Csernovits Mihály, Csernovits Pál, Kranz József miniszteri tanácsos, Csávossy Gyula. Brankovits György szerb metropolita-patriarcha, Rapaics Radó, báró Liphay Frigyes, gr. Csekonics Endre, báró Baich Milos, dr. Dellimanics Lajos, özv. Dellimanich Imréné, Pattyanzky Szilárdné, Pattyanzky Szilárd, övegy Karácsonyi Ferenczné, Seemayer János Versecz város polgármestere, Kikinday Ferencz, Babics József, Bánffy Gyula, Gudonics Béla báró, dr. Papp Géza, Jekelfalussy Zoltán, Tallian Jenő, Palfy Ferencz Szeged város polgármestere, Mihályi Viktor lugosi püspök, özv. gr. Csekonics Jánosné, Rónay László, özv. Daniel Janosné, Csávossy Béla, zombori Rónay Móriczné, Tarkovich József államtitkár, Csávossy Ignác, Csávossy Béláné Dessewffy Sándor csanádi püspök, Rónay Emil, viszáki

Mint a zerge, könnyedén szerte kalandoztam, szemlelve szimatoló vizsgálmat. — Serval jobbra, száz méternyre tölem, a tucznást jarta be. Amint utamból felretoltam a bokrokat, melyek a sandresi erdők határát szegélyezik, egy összeomlott viskót vettem észre.

Rögtön eszembe jutott, hogy 1869 ben láttam utójára takarosan, lugásokkal borítva, tyukokkal a pitvarajtó előtt. És minő gyászos most e kihalt ház, roskatag, szomorú vázával!

Eszembe jutott az is, hogy egy jólelkű asszony egyszer, midőn elnyomott a fáradság, abban a házban megkínált egy pohár borral és hogy Serval elbeszélte a ház lakóinak történetét. Az apát, a vén orvvadászt, megölték a szandárok. A fiut, egy szikár, hosszú legényt, szintén úgy ismerték, mint konok vadorsót. Mindkettőnek „Sauvage” (szilaj) volt a neve.

Vajjon valódi vagy gunynevük volt-e ez? Magamhoz szólítottam Servalt. Mint egy gém, hosszú léptekkel közeledett hozzám.

— Mivő lettek esen emberek? kérdém. Erre elbeszélte a következő történetet.

II.

Midőn kitört a háboru, az akkor harminchárom éves Sauvage fiu beallt katonának, egyedül hagyva anyját a viskóban. Nem igen szánták az öreget, mert tudták, hogy van pénze.

Egészen egyedül maradt hát a házban, a falutól messze, az erdőszélen. De nem félt, mert a fajta volt, mint családja férfitagjai, magas, szikár, nyers modoru vén asszony. Ritkán nevetett és nem ismerte a tréfát. Különben is a földműves asszonyok nem

igen nevetgelnek. Kedélyök nyomott, mert életük komor és derűtlen. A paraszt férfi el-sajátit némi zajos vidámságot a kocsmában, de élettársa állandóan szigorú arczával komoly marad.

Sauvage anyó folytatta rendes életmódját házikójában, melyet csakhamar eltakart a hó. Hetenkint egyszer bejött kenyérért és husért a faluba s aztan visszatért odújába. S mivel farkasok csatangoltak a tájékon, magával vitte fia rozsda puskáját, melynek agya már egészen megkopott a használatól. S érdekes volt látni a nagy csontu Sauvage anyót, a mint kissé előre görbülve, hosszú, lassu léptekkel ballagott a hóban, puskával a vállán, melynek csöve fekete kendővel bekötött ősz feje fölött magasan kiemelkedett.

Egyszer csak megjöttek a poroszok. — Szétosztották őket a lakosok közt, mindenki vagyoni viszonyaihoz és segélyforrásaihoz képest. Az öreg asszonynak, mert vagyonosnak tudták, négy jutott.

Négy hatalmas szőke legény, szőke szakállal, kék szemekkel, a kiállott fardalmak daczára jó husban levők a fegyverrel hódított földön is jó fiuk. Minthogy egyedül voltak az öreg asszonynál, elhalmosták szivességgel, megkímélve őt, a mennyire tehették, vesződségtől, költségtől. A nép reggelenként látta, a mint a kuznál öltözködtek, egy ingben; a teli vödörben mosakodtak s majd megvette őket az isten hidege, a mint északi ember létükre fehér és rózsás testüket a fagyos vízzel lelelőcsolták. Sauvage anyó pedig ide-oda topogott, készítve a levest. Aztán látták, a mint surolták a konyhát, tisztogatják a lábosokat, inget mosnak és végennek min-

Pattányzky Elek kir. tanácsos, Röser Konviktus, Dungserszky László, Bethlen István, Vuchetich Endre, Telesszky polgármester, Bujkovszky pancsovai, antalfalvi, alibunári szolgabírók, Gombóc-Bayer dr., Rónay Blaskovits Borcsa, Rónay Józsefné, Légrády Károly, Rónay Alajos, Tormay Béla miniszteri tanácsos, gr. Ráday Gedeon, gr. Karátsanyi Kamillo, Deschán Achill, Csekolics Andrea grófné, Schwab Endre, Bács-Rodroghegye alispánja, Telbisz Károly Temesvár polgármestere stb. stb.

Délután fél három órákor ebéd volt a főispánnál, a melyen a polgári, egyházi és katonai hatóságok összes fejei hivatalosak voltak.

Jelen voltak: Schäffer Antal pápai praefectus, Jessenszky Nándor és Szalay József lelkészek, Klein Mór dr. főrabbi, Poroszkay Béla főügyész, Mihailovits Ödön dr. orvoséki elnök, Bakalovich Ágost központi főszolgabíró, Szerdics aleszede, Jahoda Örnagy, Strauber szászados, Seredy csendőrfőhadnagy, Wudi Antal postafőnök, Zsirus Lajos, kir. törvényességi elnök, Pohut István kir. járásbíró, Hadfy Döme kir. közigazgató, Krastics János polgármester, Talapkovits Vazul pénzügyigazgató, Demké Pál orsz. képviselő, Panits Ljubomir gör.-kel. főesperes, Hárn Ignác, az államépítészeti hivatal főnöke, Pinkovics János kir. ügyész és Steinbach Antal kir. tanácsos tanfelügyelő megjelenésüket ki mentették.

As ebéd, melyen számos felköszöntőt mondtak, a legvigább hangulatban folyt le s csak a késő délutáni órákban ért véget.

— Előléptetések a megyénél. Rónay Jenő főispán Gyertyánffy Jenő dr. és Hadfy Károly tb. aljegyzőket, továbbá Karattur Arthur dr. és Gombóc-Bayer Ede közig. gyakornokokat jutalom díjaz gyakornokokká léptette elő.

— Áthelyezés. Rónay Jenő főispán Usbasich Gaspár perjámosi szolgabírókat a csenei főszolgabíróshoz ideiglenesen áthelyezte.

— Szilveszter estélyek. Hangos kacsa-gás, vig senessé és pajkos keringésés közben bucsusott el Nagybecskerekétől az

denféle hazi munkát, mint a jó fiúk anyjuk körül.

As öreg asszony azonban szüntelenül a fiára gondolt, a kampós orru, barna szemű, szikár ficskóra, kinek ajkát vastag bajusza mint kacskias fekete sapka árnyalta be. — Minden nap megkérdezte a pitvaron tanyázó katonákat.

— Nem tudják, hova ment a huszonharmadik francia gyalogeresd? Abban szolgál a fiam.

— Nem tudunk, semmit se nem tudunk.

Es megértve buját, aggodalmát, ök, a kikért otthon szintén anyák könnyeztek, elhalmosták őt esernyi apró figyelmességgel. Különben is szerette őket, az ő négy ellenségét. Mert a parasztok nem igen ismerik a hasznos gyűlölséget, ez csak a magasabb körök kiváltsága. A röghöz kötöttek, kik legtöbbet adóznak, mert a legszegényebbek s minden új adó rájuk sulyosodik, kiket a háboruban tömegesen gyilkolnak le s kik igasi gyűlöltelkek, mert ök képesik a tömeget, kik a háboru rettenetes nyomorától legtöbbet szenvednek, mert a leggyengébbek s a legkevésbé ellenszegülők nem igen tudják fölfogni a harcai lelkesedést, a kényes becsületkérdést és az állítólagos politikai kombinációkat, melyek hat hó alatt két nemzetet merítettek ki, a győzést és a legyőzöttet.

Sauvage anyó németjeiről azt mondták a környéken:

— Lám, ez a négy ember milyen barátságos tanyára lett.

Egy reggel, midőn az öreg asszony egyedül volt a lakásban, a távolban meglátott

elmúlt 1892-es év, s köszöntött be az új, melynek eseményei elé várakozással és reményvel néz mindenki. Az elmúlt év utolsó órái zajosak voltak szerte az egész városban. Csaknem minden arravaló helyiségben volt valami mulatság, hangverseny, felolvasás.

A „Korona“ szállóban a kereskedőifjak egylete rendezett hangversenyyel egybekapcsolt táncszüvegmat, mely alkalomból a terem zsufolásig megtelt közönséggel. A hangverseny egyik másik számai a közbejött akadályok folytán elmaradtak ugyan, es azonban nem akadályozta a közönséget abban, hogy a megmaradt számokat meg ne tapsolja, s főként, hogy a legvigább hangulatban ne táncoljon virradatig. A hangversenyben közreműködtek: Guttman Berta, Klein Etelka és Feldheim Irma kisasszonyok, továbbá Schenk ur.

Jelen voltak: Asszonyok: Reiss Viktorné, Schwarz Lajos, dr. Stassikné, Kéler Ákosné, Samarszenka, Halmi, Réczey, Löwy, Hajda, Kék, Feldheim, Daun, dr. Guttman, Ferenczy, Schön, dr. Klein, Hirtenstein (B.-Sz. György), Schwimmer Temesvár, Grün D., dr. Kovács, Moess Karolyiné, Witt Lászlóné, Kovács Sandorné, Eibenschüttené Deutsch Gyula, Kurländer, Eisner, Mayer Laura, Kokits Jánosné, Pfneisl, Bányai, Goldmann, Eisenstädter, Kremer, Fuchs, Mangold H. L., Brajjer, Orosy, Zolkievics, Spiro, Spiegel, Rothmiller. — Leányok: Löwy Irma, Feldheim Irma, Klein Etel, Guttman Berta és Charlotte, Liptay Hilda, Schön Etel, Steiner Hermin, Schossberger Malvin, Rosenfeld Szidi, Weiss Felicia, Daun Nelly, Weiss nővérek (Csurog), Novak Ilonka, Schuls nővérek, Scheinberger nővérek, Rothmiller Szidi, Grün Riza, Römer, Kokits Elsa, Pfneisl Klára, Bányai, Goldmann, Blau nővérek, Brandtner, Titse Strauss nővérek.

A „Magyar Olvasókör“ helyiségében, az egyleti Róza-szálló első emeleti termében is vig élet folyt Szilveszter estén. A nagyterem zsufolásig megtelt közönséggel, mely pompás derült hangulatban hallgatta végig Szalay Józsefné urnő, Szalay

egy embert, ki feléje közeledett. Csakhamar fölismerete. Átadott neki egy összehajtott papirost. Az öreg asszony elővette szemüvegét, melyet a varrásnál szokott használni s astán olvasta a következőket:

„Sauvage asszony! Jelen levelemmel szomorú hírt közlök. Viktor fiát tegnap egy agyugolyó megölte. Egészen közel álltam hozzá, s mivel a csapatban egymás mellé voltunk beosztva, meghagyta nekem, hogy ha valami szerencsétlenség történik vele, az nap tudassam önnek.

Óráját a zsebéből kivettem s a háboru után átadom önnek.

Szives üdvözléttel

Césaire Rivet,

23-ik gyalogezredbeli kőskatona.

A levél három hét előtt kelt. Az öreg asszony egyetlenegy könnyet sem ejtett. Annyira megdöbbsen, elkábult a hírtől, hogy mozczzanni sem tudott, még csak nem is szenvedett. Csak arra gondolt: „Istenem, hát megölték Viktort.“ Astán lassankint könnyek toluáltak szemébe és a fájdalom lesujtotta. A gyötrelmes, kínzó gondolatok egymásután merültek föl agyában. Nem fogja soha többé csokolgatni őt, a nagy fiát! A szandárok megölték az apát, a poroszkot a fiut... Agyugolyó tépte szét. S astán ugy tetszett neki, hogy látja a rettenetes jelenetet: a lecsukló fejet, a meredt szemeket, a rángó ajkat, melylyel fia vastag bajussát rágta, mint haragos óráiban tenni szokta.

Astán mi lett a hullával? Csak legalább fiát is visszaadták volna neki, amint visszaadták férjét, homloka kellő közepén a halálos golyóval.

Emberi hangokat hallott. A falból ha-

József, Maruska Mihály és ifj. Róza Ferencz előadásait.

A felolvasást tombola, majd táncz követte, mely csak a hajnali órákban ért véget.

A „Munkásegylet“ az Ellmer-féle vendéglő helyiségeiben, szintén zajos jókedv mellett ülte meg a Szilveszter estélyt, mely nem kevesebb vígsággal folyt le, mint az előző évi, jőhírű Szilveszter esti mulatságok.

A Nagybecskereken létesítendő „Ezredéves emlékszeretetház“ alapjára „újévi üdvözlét“ megvalósítva czímen folytatólag a következők adakoztak: Napholtz Agoston 2 frt. Lucsics Miklós, Kehler Elek, Mocskovcsák Dezső, Bencze Antal, Prandel Rezső, Haidesger Ödön, Mesnik R. özvegye, Andel Károly, Daun Gyula, Hegyi Lajos, Novák J. C., Kadsisburger, A. Eckstein, Mihajlovics Katicza, Freund S. fiai, Kovács Gedeon, Schwarcz József, Deutsch és Neumann, Grün Simon, Kelemen Mátyás. Liptay István, Berényi B. 1 1 frtot. Beer J. Herczföld Vilmos. Schenk N. 50—50 kr. Összesen 25 frt 50 kr.

— Dessewffy Sándor püspök Lembergben. Dessewffy Sándor csanádi püspök, — mint már jelentettük, — január hó első napjaiban Lembergbe utazik, hol január hó 12-én Windischgrätz Matild hercegnőt összeszeketi Sapieha József herceggel, Galiczia egyik leggazdagabb főúrával. Ennek kapcsán megemlítjük, hogy Windischgrätz Matild hercegnő nem rokona Dessewffynak, a mint azt a lapok tévesen közölték. Dessewffy Lembergől visszatérve, a csanád-egyházmegyei hívek római zarándok-csoportját február 17-én személyesen vezeti Rómába, a pápa ő szentsége elé.

— Szilveszter a Délvidéken. Verseczről írják lapusznak: A Nagybecskereken közkedveltségnek örvendő versecz-i férdfalárda, melyet mult nyáron oly tüntető szívelyeséggel fogadtak a szomszéd városban, szombaton rendezte egyik legsikerültebb Szilveszter-estélyét. A közönség zsufolásig töltötte meg a „Szöllővenyige“ éppen nem szatéró poroszkot voltak. Sebtiben zsebre dugta a levelet és szokott arcz kifejezésével nyugodtan fogadta őket. Volt ideje letörülni könnyeit.

Mind a négyen jókedvűen nevetgéltek, mert egy házinyulat hoztak magukkal, kétségkívül loptak és jelekkel magyarázták az öreg asszonynak, hogy valami jót fognak enni.

Az öreg rögtön munkához fogott, hogy elkészítse a déjuenert. De mikor meg kellett volna ölnie a nyulat, a szive megesett rajta. Pedig nem az első volt! Az egyik katona fültövön ütve ölte meg az állatot.

Mikor az már kimúlt, az öreg asszony nyuzta le a bőrét. De a meleg vér láttára, mely kezére tapadt, borzongást érzett és tetőtől-talpig megrázkódott. Fiát látta maga előtt agyugolyótól szétéppve, ugyanoly véresen, mint a még lüktető állati test.

A poroszkokkal egy asztalhoz ült, de nem tudott enni egy falatot sem. Azok nem törődtek vele, hanem jó étvágygyal megették a nyulat. O szótlanul szemlélte őket, egy gondolatot érlelve agyában, oly érzéketlen arcacsál, hogy semmit sem vettek észre.

Egyszerre hozzájuk fordult: „Már egy hónapja, hogy együtt vagyunk s még csak a neveiket sem tudom.“ Nagy nehezen kisütötték, mi az óhajtsa s megmondták neveiket. De ez nem volt neki elég. Egy papírra fölírta a velük családjuk czímével együtt és hatalmas arczára illesztve szemüvegét, betűzgetni kezdte az ismeretlen írást. Astán kétrét hajította, és a zsebébe tette a papirost, azon levél fölébe, mely fia halála híret hozta.

nagy nagytermét és legjobb kedvében tapasztalt a kitűnő produkcióknak. A legnagyobb hatást ezuttal is az egyes női tagjai érték el, kik az oparetteszerű humoros darabot („Ein grosser Damenkaffee“) adták elő meglepő precizitással. A közreműködők közül különösen Watz k. a. (pompás énekével) és Schlemmer Stefanie k. a. (egy páratlan kedvességű bakfis) érdemelnek említést. A darab sikeréhez derekasan hozzájárultak Fierz, Bauer, Argeny, Braichler, Gettmann, Hirschl Zseni, Milosicz, Neukomm és Schlemmer Ernesztin kisaszonnyok. Nagyon jók voltak, mint mindig a férfiakok, a kitűnő karmester, Renger érdeme. A többi számokban, Apfelkaum, Gábor, Gettmann, Burghardt, Brezovsky és a becskeréki Neumann Mór arattak nagy tetszést ügyes játékokkal és szép énekükkel. A közönség reggelig táncolt és mulatott s csak egy becskeréki vendég panasszkodott sóhajva azon, hogy miért olyan rossz a pezsgő Versecsen, mikor az emberek olyan jók.

— **Lemondó tanácsnok.** A „Kikindai Közlöny“ arról értesül, hogy Kengyelácz Emil, a kikindai kir. törvényszék szertárnoka, a kit a kikindai alakuló városi közgyűlés harmadik tanácsnokká választott meg, es állást nem fogja elfoglalni, hanem megmarad eddigi állásában a kir. törvényszék kebelében. Lemondásának okait az alispánhoz benyújtandó iratában fogja részletesen előadni.

— **Fej nélkül talált gyermekholttest.** Petromány községben — mint nekünk írják — tegnap délután egy bádogdobozban egy fej nélküli csecsemő holttestet találtak, mely a község házára vittek, hol konstataáltak, hogy a csecsemő fejét nem rég vághatták le a testről, mert a bádogdobozban még friss vér volt látható. A kis gyermek holttestén egy szépen himzett ingecske volt, mely azt engedni sejteti, hogy a gyermek a jobb módú körökhöz tartozott; az ingecskéből a monogamm ki volt vágva. A kegyetlen anyát a csendőrség nyomozza, hogy átszól áltassa az igazságszolgáltatás sujtó kezébe.

— **Román napilap Temesvárott.** A temesvári Luminatoriu, a románok egyik kiváló vezérferfiának: Mocsonyi Sándor-

nak közlönye, legutóbbi számában előfizetési felhívást közöl. Ebben a felhívásban az eddig hetenkint kétszer megjelenő lap tudatja olvasóival, hogy alkalmasint már a jövő január hóban Temesvárott oláh nyelvű politikai napilap indul meg, az oláh nemzetiségi párt programjának alapján. A terv megvalósulása az oláh intelligencia hozzájárulása folytán immár biztosítva van. A Luminatoriu bele fog olnadni az új napilapba, melynek előfizetési ára egy évre 8 forint lesz. Ugy látszik, hogy Mocsonyi Sándor ur elérkezettnek találja maga is az időt, hogy a Tribuna körül csoportosul elemek ellen szélesebb alapokon felvegye a küzdelmet s már meguntta, hogy kompromittált szájbősök politikai vezerszerepet játszanak az oláhság érdekeinek nemcsak kárára, de szégyenszemre is.

Táviratok.

Wekerle diadala.

Budapest, január 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ötszáz éves papíráradék konverziójának prospektusa a jövő héten megjelenik. A budapesti bankok is résztvesznek az összes valuta műveletekben. Ez Wekerle diadálát jelenti, mivel ezen feltételt Rothschildék júliusban megtagadták.

Ujévi üdvözlések Wekerlénél.

Budapest, jan. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az országgyűlési szabadelvűpárt ma délelőtt tisztelgett Wekerle Sándor miniszterelnöknél, hogy őt ujév alkalmából üdvözölje. A párt nevében Jókai Mór tartott beszédet, mire Wekerle válaszolt. Válaszában hangsúlyozta, hogy programját változatlanul fenntartja s azon sem módosítani, sem változtatni nem fog s azt nem fogja sem elejteni, sem csonkítani. E program beváltásához köti politikai állását és reputációját. Örövendve

fogadja, ha párt által czélul tűzött nagy elvek szolgálatába mások is szegődnek. A nemzetiségi izgatók ellen, ha kell, rendkívüli törvényes eszközöket fog igénybe venni. Az egyházpolitikai kérdésre vonatkozólag kijelenti, hogy programja a vallást nem sérti, de az alsó papság által megindított akció, mely a tömegek tudatlanságára van alapítva, határozottan elítéli.

Ujévi üdvözlések a nemzeti és függetlenségi pártban.

Budapest, január 2. (A „Torontál“ ered. távirata.) A nemzeti párt Apponyi távollétében Horánszky Nándor alelnököt üdvözölte, a függetlenségi párt pedig Eötvöst, a ki beszédében kikelt a főrendek felekezeti reakciója ellen, amiért első sorban a kormány felelős. A függetlenségi párt meg is fogja tenni ez ellen kötelességét. Kijelenti hogy óhajtaná, ha a kérdések keresztülvitelére Apponyi szövetkezne a kormánnyal. Azt tartja, hogy a királynak nincs oka haragudni a nemzetre, a mely őseitől öröklött ragaszkodással viseltetett a trón iránt, de legfeljebb a saját tanácsosaira haragudhatik.

A szabadelvűpárt a képviselőház elnökénél.

Budapest, január 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szabadelvűpárt ma Bánffy Dezső képviselőházi elnökénél is tisztelgett, a ki a hozzá intézett szavakra kijelentette, hogy a midőn az elnöki széket elfoglalta, tudta, hogy nehézségekkel kell megküzdenie, de számított a szabadelvűpárt tagjainak támogatására. Kijelenti, hogy az elnöki székben továbbra is pártatlan marad, s onnan leszállva, a szabadelvűpárt híveinek táborába tartozik.

Mikor vége volt a lakmározásnak, így szólott az emberekhez:

— Most dolgozni megyek értetek. És kezdett szénát hordani a padlásra. Csodálkoztak a dolgon. De ő magyarázta nekik hogy legalább nem fognak fájni. Segítettek neki a fölfordított szénába egy nagy szobaféle üreget csináltak, mely meleg és illatos voltával pompás alvóhelyül kinálkozott.

Az ebédnél egyikük aggodalommal látta, hogy Sauvage anyó meg mit sem evett. Azt felelte, hogy görcei vannak. Majd tüzet rakott, hogy melegedjék. A négy német pedig a lajtorján fölment a padlásra, a hol rendszeren aludtak.

Mihelyt bezárták a csopóajtót, az öreg asszony elvette a létrát, aztán zajtalanul bezárta a külső ajtót és visszatért szalmakötegekkel a kezében, melyekkel konyháját teletömte. A hóban meztelen lábbal oly csendesen járt kelt, hogy semmit sem hallottak. Időről időre hallgatva figyelt a négy alvó katona egyenetlen, harsogó horkolására.

Mikor előkészületeit elegendőknek vélte, a pitvarba bedobott egy szalmakévet és meggyújtva azt, szétszóta a többi közé. Aztán újra kiment és várta az eredményt.

A viskó belsejét pár perc alatt vakító világosság töltötte be s aztán az egész egy rettenetes tűzfészekké, óriási iszó kohóvá vált, melyből a szűk ablaknyíláson át lángnyelvek csapódtak ki, vakító fénysugarakat vetve a hóra.

A ház padlásáról csakhamar rémületes ordítás hangzott föl és az emberek jajveszékése, az iszonyat kétségbeesése egyetlen irítségkialtásba olvadt össze. A csopó-

ajtó beroskadt, egy lángnyelv behatolt a padlásra, keresztülegyette a szalmatetőt s mint egy óriási fátyla lángja föllobogott az egre. Azután az egész viskó tűzbe borult.

Többé nem volt hallható egyéb, mint a zsaratnokok pattogása, a falak omlása, a gerendák lezuhanása. A tető hirtelen bedőlt és a lakásban összegyűlt parasztömeg nagy füstfelleg közepette óriási szikra tömeget lövelt a magába.

A tüztől megvilágított fehér rónaság, mint rózsaszínbe öltözött ezüst mező csillogott.

A távolban megcsendül a harangszó. A vén Sauvage anyó ott állt lerombolt háza előtt fia fegyverrel a kezében, ne hogy valamelyik katona elillanjon.

Mikor látta, hogy mindennek vége, fegyverét a tűzbe dobta. A fegyver eldőrdült.

Emberek jöttek, parasztok, porosok. Az asszonyt egy fatörzsön ülve találták nyugodtan és eléggülten.

Egy német tiszt, ki tökéletesen beszélt francziául, azt kérdeste tőle:

— Hol vannak a katonáid?
— Az asszony sovány karját a kialvó szarátokhalom felé kinyújtva válaszolt:
— Ott!

Köré sereglettek. A porosz kérdé:
— Hogy ütött ki a tűz?
— En dobtam üszköt a hátra.

Nem hitték el neki. Azt vélték, hogy a csapás esztét vette. Aztán midőn mindenki köréje gyűlt s reá figyelt, töviről hegyire elbeszélte a dolgot, a levél megerkezettől fogva a hátsban égett emberek végső jajszavaig. Mind abból, a mit érzett és a mit tett, egyetlenegy apró részletet sem feledett el.

Midőn elbeszélését befejezte, zsebéből két darab papírt vett ki és hogy össze ne tévessze őket, még szemüvegét is fölletette s az egyikre mutatva mondá: „Ez itt Viktor halálát tudatta.“ A másikra mutatva fejével a romok felé intett „Ez itt azoknak a neve, a kiknek irni kell.“ Ezzel átnyújtotta a papírszeletet a tisztnek, a ki vállon ragadta őt és folytatá:

— Majd megfogja irni, mint történt az eset és szüleiknek megmondja, hogy én tettem ezt, Viktoire Simon, a könyörtelen. El ne feledje!

A tiszt nemetül vezényelt. A katonák megragadták az asszonyt és házának még forró falai elé vetették. Aztán szemben vele husz méternyire tizenkét katona sorakozott. A nő meg se mozcizant. Tudta, mi vár reá. Nyugodt volt.

A veszényszó elhangzott s egy hosszú dördület követte. Egy megkéssett lövés a többi után roppant el.

Az öreg asszony nem bukott le. Ugy összeomlott, mintha lesarlósták volna a lábait.

A porosz tiszt hoszá ment. Csaknem ketté volt hasítva s görcsösen összeszorult kezében tartotta vérben áztatott levelét.

Serval barátom hozátette:
Megtörültsul a németek földülták a vidék egyetlen uri kastélyát, az enyámet.

És én a négy benn égett jó fiu anyjára és az ötödik anya iszonyu hősiességére gondolék, kit e ház falánál löttek agyon. S a földről fölvettem emlékül egy kudarabot, mely a tüztől még kormos volt.

Fordította: Dr. Papp Dezső.

A Panama-botrány.

Budapest, január 1. (A „Torontai” eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy a Panama-botrányok még egyre nagyobb hullámokat vernek. Most már kétesebb vállalatokról is kezdik lerántani a leplet.

Irodalom és művészet.

* A hercegprimás könyve. Az idei karácsonyi könyvpiacon egyik legértékesebb munkája van előttünk: értékes először fekkölt lelkű szerzője nevével, másodsor magának a munkának belbecsénél fogva. Vasary Kolos, Magyarország hercegprimása írta e könyvet a magyar ifjúság számára, gazdagítván vele ifjúsági irodalmunkat ép azt az ágat, mely mindamellett hogy a legfontosabb, mégis aránylag a legszegényebb: a hazafias. És valóban kevés író ismerünk — nemcsak magyart, hanem idegent is — a ki annyira értené hozzá a hazaszeretet érzelmét átlátnálani a gyermekszívbe, mint Vasary Kolos. E. Történelmi életrajzok-at az első betűtől az utolsóig bizonyos szent ihlet lengi által: az a mély szeretet minden iránt, a mi magyar, melyet csak az tud valóban kifejezni, aki maga is átérzi. Egyetlen oly életrajz van a kötetben, mely nem nemzetünk egyik fiáról szól: az angolszász Nagy Alfrédé: de Vasary még ezt is Magyarország történelmére vonatkozó mélybölcsességű reflexiókkal tudja átcsóni. A többi életrajzok közt első helyet foglal el Hunyady Jánosé, melyben érdekes módon nyer kifejezést a hercegprimás egyházi politikája is, midőn e szavakat mondja a királya iránt hó bajnokról: „Mégfogamzott szívében az Üdvözítőnek azon üdvös tanítása, hogy a rajtunk uralkodó fejedelmek, mint Isten helytartójának engedelmeskedniük kell.” A második életrajz Mátyás király anyjáról, Szilágyi Erzsébetéről szól, egyebek között megragadó szívekkel ecsetelvé Hunyady László kivégztetését. A harmadik Festetics Györgyöt, a „Georgica” alapítóját dicsőíti, lelkes szavakkal emlegetvén a magyar nyelv és irodalom ügyében tett áldozatait. A negyedik Fejér Györgyről szól, a történetiről, a ki iránt Vasary ez életrajzát hálája adóját róta le: ő is egyike volt „amás árváknak, — ugymond — kik a nagy férfi bőkezűségéből évenként segédelmet kaptak.” Végre az ötödik életrajz, a Nagy Alfrédé, erős, nagy vonásokkal festi a dicső angolszász fejedelmek hazájára oly áldásos pályáját: Ez a könyv tartalma, melyhez méltó a kiállítás is: maga a primás öccse, Vasary János látta el díszesen díszesebb képekkel, a kiadó Wodianer-cég pedig szép papíron, tiszta nyomással és illéses kötésben bocsátja közre. Ezek után tán felesleges kifejeznünk abbéli hitünket, hogy a könyv nem fog hiányozni sehol, egyetlen magyar ifjúsági könyvtárból és hogy ennél szebb ajándékot nem tehetünk gyermeink karácsonfája alá. Magyarország hercegprimása e könyvből igaz vallásos szöveget, mély honaszeretetet fognak ők magukba szívni! A könyv ára 2 frt 80 kr. Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy-ut 21. sz.

* A „Vasárnapi Ujság” december 25-iki száma 19 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „József főherceg és a cigányok.” Irta Thewrewk István. (Képekkel: 1. József főherceg egy cigánypár lakodalmi tánczát szemléli; 2. József főherceg mint nássnagy Kolompár Gyurka cigányvajda esküvőjén; fénykép után.) — Költemények: 1. „Emlékek.” Móra Istvántól; 2. „A mi karácsony esténk.” Mares Ödöntől; 3. „Karácsonykor.” Dömény Józseftől. (Képpel.) — „A király futása.” Elbeszélés. Irta Bakcsay Sándor. (Cserna Károly rajzával). — Ceylon szigetén. Dr. Gáspár Ferencztől. (Képekkel: 1. Singalés Juliska. 2. Palmásor a tó körül. 3. Munkából jövő elefántok. 4. Zebuokér-fogat. 5. Paradesiva Colombo mellett. 6. Hindu nők Candyben. 7. Hindu pagoda. 8. Pagoda belseje.) — „A totó.” Majomtörténet. Irta Saivos Béla. (Képpel.) — „A legrégebbi hírlap.” — „Karácsony.” Szász Károlytól. — „Az angyali üdvöslét (Ave Maria). (Roskovics Ignács mária-radnai oltárképével.) — „Karácsony az utcán. (Goró Lajos rajzával). — „Karácsonyi vásár.” Dr. Kovács Dénestől. — „Rodostó.” (Képpel.) — „Ólomöntés karácsony estéjén.” (Jantyk Mátyás rajzával) Karvalytól. — „Párisi divatlevél.” — „Verne Gyula legújabb magyar tárgyú regénye.” — Irodalom és művészet; Köszöntések és egyletek; Mi ujság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám).

* „Élet”. Az egyetlen magyar folyóirat, mely magas színvonalával, hazafias, de modern szellemével, a kor eszméiről folytonos hí követésével, politikai és társadalmi életünk szigorú, de tárgyilagos bírálataival igazán megbecsülhetetlen szolgálatot tesz irodalmunknak és az irodalom iránt érdeklődő közönségnek, most fejezte be második évfolyamát. Ez az utolsó szám is jellemző a folyóirat irányára. Először fulminans cikket közöl, az „Élet” ellen a protestánsokról írt cikke miatt, melyre a szerkesztő nyomban megadja a választ oly hangon és modorban, mely nálunk a polémia terén már-már ritkaság számba megy. Mind a két cikke a legnagyobb figyelemre méltó, mert a vallásosság hanyatlásának okai-
val leplezetlen őszinteséggel foglalkozik. Ij. Reményi Edétől kitűnő elbeszélést, Tutsek Annától szép-tani tanulmányt, azután A négyülő-nek, Ibsen hatalmas színművének befejezését, továbbá Kadocsa Elek dr. tollából a műcsarnok jelen kiállításának szellemes, bár kissé kiméletlen, beható kritikáját, költeményeket és szépirodalmi rovatot találunk a füzetben, mely egymaga tauskodik az „Élet”-et életrevalóságáról. Az „Élet”-et most, amikor új évfolyamát megkezdi, nem mulaszthatjuk el művelőinek figyelmébe a legmelegebben ajánlani. Különösen a művelt hölgyközönség pártfogását érdemli meg ez a kitűnő folyóirat, mely a nők érdekeinek hangoztatásával és folytonos napirenden tartásával máris minden magyar nőnek elismerését kivívta. Ára negyedévre frt 50 kr., félévre 3 frt, egész évre 6 frt. Mutatványszámokat ingyen és bér mentve küld a kiadóhivatal: V. Árpád-utca 6.

* Az „Athenaeum” kiadásában megjelenő „Fővárosi Lapok” új évtől kezdve a régi irányelvekkel, de megújult erővel és munkakedvvel folytatja pályafutását.

Első sorban a szépirodalom napi közönsége lesz ugyan és pedig a szórakoztató, könnyebb olvasmányok oly gazdag és változatos tömegével, amennyit más lap nem nyújthat közönségének, de figyelmet ezen kívül a társadalmi és körélet minden fontosabb mozzanatára kiterjeszti, s élénken írt, tartalmas cikkekből igyekszik olvasóit mind arról tájékoztatni, a mi az irodalom és művészetek terén idehaza és a külföldön figyelemre méltó történik. A lap a művelt közönséget érdeklő fontosabb napi kérdésekről nyíltan, őszintén mondja el vélekedését s kiindulási pontjai mindenkor a nemzeti szellem és a jó ízlés lesznek.

A szerkesztőség egész buzgalomával arra törekedik, hogy tartalmas, élénk, egyes kérdésekben kezdeményező lapot adjon az olvasók ama részének, mely a politikai pártvillongások közt csendesebb oázis után vágyakozik s a nemzeti közművelődés nagyfontosságú ügyei felé fordul érdeklődésével.

E lap, mely huszonkilenc év alatt egész irói kört teremtett magának, a legkiválóbb fiatal erők támogatják. De mellette lesznek a régi jelek is, köztük első sorban mind járt Jókai Mór, kit új évtől kezdve továbbá a szerkesztőség közönségének közé, továbbá az eddigi nagyérdemű szerkesztő Vadnai Károly, ki állandóan fenntartja összekötését a „Fővárosi Lapok” olvasóközönségével.

Belső dolgozó társak és rovatvezetők új évtől kezdve: Abonyi Árpád, Endrődi Sándor, Erdélyi Pal, Körösy László és Molnár Géza.

A közömbajtásnak tess a „Fővárosi Lapok” szerkesztősége eleget, midőn jövőre egyszerre csak egy hosszabb elbeszélő művet (fölváltva eredetit és fordítottat) bocsát közre, természetesen hosszabb közleményekben; az olvasók nagy részének kívánsága teljesül, midőn új évtől kezdve a „Salon és Sport”, bővebb és változatosabb tartalommal, a főlap alakjában, a legalább is tizenhat oldalra terjedő vasárnapi számba olvasztva fog megjelenni. E melléklet eddigi szerkesztői: Wohl Janka és Adorján Sándor a „Fővárosi Lapok”-at ezután is gyarapítani fogják közleményeikkel.

Európa nagyobb városai közül külön levelezői lesznek, akik az ottani élet minden jelentősebb mozzanatáról élénk tollal írt levelekben tudósítanak és közreműködnek abban, hogy a „Fővárosi Lapok” jövőre figyelmét mindenre kiterjesztő s a modern hírlapírás gazdagabb eszközeivel dolgozó, élénk és változatos napi közönség lehessen. Mutatványsságot egy hétig ingyen küld a kiadóhivatal kívánatra bárkinek. Előfizetési ára: egy hónapra 1 frt 40 kr. Egy negyedévre 4 frt.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 október 1-től.

Menetrend a Nagy-Kikinda—nbecskereki vasútvonalon

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskek.	3512	3514	3502
	v. v. v.	v. v. v.	sz. v.
	I. III. III. osztály		
Budapest ind.	6.30	8.25	2.35
Temesvár	9.50	11.20	4.00
Nagy-Kikinda	3.05	4.05	7.20
Karlova	4.09	4.48	8.04
Beodra	4.28	4.57	8.19
Török-Becse—Araes	5.38	5.38	9.02
Kumán	6.08	5.56	9.22
Melencze	6.40	6.15	9.42
Ellemér	7.09	6.34	9.61
Nagy-Becskek	7.33	6.51	10.13
Versecz	11.59	—	—
	érk.		

Nagy-Becskek—Nagy-Kikinda.	3501	3511	3513
	sz. v. v.	v. v. v.	v. v. v.
	I. III. III. osztály		
Nagy-Becskek ind.	5.50	12.00	7.20
Ellemér	6.08	12.21	7.41
Melencze	6.30	12.51	8.06
Kumán	6.46	1.11	8.37
Török-Becse—Araes	7.11	1.49	9.19
Beodra	7.45	2.29	10.04
Karlova	7.56	2.42	10.22
Nagy-Kikinda	8.36	3.30	11.13
	érk.		
Temesvár	—	5.29	4.24
Budapest	1.20	—	7.10

Menetrend a Torontál helyi érdekű vasútvonalon

Versecz—Nagy-Becskek.	3647*	3601	3611
	v. v. v.	sz. v. v.	v. v. v.
	I. III. III. o.		
Temesvár ind.	—	—	12.00
Versecz	5.30	3.20	—
Versecz-Rét	5.57	3.29	—
*Temes-Paulis	6.03	3.35	—
Bethlen-Tanya	6.11	3.43	—
*Szivattyutelep	6.23	3.55	—
*Loudon-Tanya	6.29	3.04	—
Nagy-Margita	6.37	3.13	—
Zichyfalva	6.49	3.25	—
Györgyháza	7.01	3.40	—
Szécsénfalva	7.16	3.57	—
*Ó-Lécz	7.24	4.07	—
Kanak	—	3.33	4.15
Bóka	7.49	4.38	—
Szécsány	8.00	4.44	—
	érk.		

Szécsány	4.01	3.10	5.07
Szárcsa	4.27	3.24	5.24
*Lajosmajor	4.41	3.37	5.37
*Pusztá-Kenderes	4.50	3.43	5.46
Lázárföld	5.01	3.51	5.57
Nagy-Becskek-Bégapart	5.32	4.15	6.31
Nagy-Becskek	—	—	6.35
Nagy-Kikinda	8.36	—	11.13
Budapest	1.20	—	7.10
Temesvár	—	—	4.24

Nagy-Becskek—Versecz.

Budapest	6.30	—
Temesvár	9.30	—
Nagy-Becskek	8.15	—
Nagy-Becskek-Bégapart	8.22	4.10
Lázárföld	8.50	4.43
*Pusztá-Kenderes	8.56	4.51
*Lajosmajor	9.2	4.59
Szárcsa	9.16	5.23
Szécsány	9.29	5.38
Szécsány	9.44	5.53
Bóka	9.57	6.08
Kanak	10.14	6.25
*Ó-Lécz	10.23	6.30
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	10.32	6.57
Györgyháza	10.42	7.11
Zichyfalva	10.54	7.36
Nagy-Margita	11.09	7.53
*Loudon-Tanya	11.18	8.04
*Szivattyutelep	11.26	8.13
Bethlen-Tanya	11.39	8.27
*Temes-Paulis	11.47	8.37
Versecz-Rét	11.55	8.46
Versecz	11.59	8.50
	érk.	
Temesvár	3.16	—

Szécsány—Párdány.

Szécsány	9.34	5.48
Módos	9.56	6.15
*Fény	10.07	6.27
Párdány	10.18	6.39

Párdány—Szécsány.

Párdány	7.00	3.50
*Fény	7.13	4.03
Módos	7.27	4.18
Szécsány	7.50	4.41

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzásával (6.00—5.59) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

A magyarádi és ménesi bortermelők szövetsége Aradon

ajánlja

magyarádi fehér, ménesi vörös és különleges faj-borait, valamint méltóságos Atzél Péter ur saját termésű borait eredeti, kitűnő minőségben, mérsékelt áron számítva.

Árjegyzékek a képviselőség részéről bérmentve küldetnek.

Raktár és képviselőség Nagy-Becskerek és vidékére:
Uj. Deutsch Józsefnél,

Nagy-Becskereken.

Iroda: Patoky-féle ház. — Pincze: Schwimmer-féle ház.

Együttal ajánlon: kitűnő minőségű pécsi fehér, villányi vörös és hegyi siller boraim nagy raktárát.

(612 46.15)

Uj. Deutsch József.

6516. tk. sz. 1892.

(2—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A törökbecsei kir. bíróság mint tükvi hatóság közhirre teszi, hogy Torontál megye árvaszéke végrehajtónak, Vucserics Zsófia másképp Szósa aracsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1050 frt tőke s jár. iranti végrehajtási ügyében a területen levő Aracs község határában fekvő 447. sz. tükvben foglalt 490., 491. hr. és 419. oi. számú ház és beltelek és 1803., 2064., 2935., 5244. hr. sz. összesen 4 hold 900 □ ölnyi külöség 1261 frt kikiáltási árban, az ugyanazon tükvben foglalt 3288., 3555., 3844., 4886. hr. sz. összesen 7 hold 400 □ öl tartalekföld a kincstár által bejelentett tulajdoni igény sérelme nélkül 1165 forint kikiáltási árban és az ugyanazon tükvben foglalt 1407 hr. sz. 2 holdnyi szőlő 678 frt kikiáltási árban 1893. évi január hó 17-ik napján d. u. 3 órakor a kir. bíróság tükvi helyiségében árverés alá fognak bocsátatni és a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy

neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos iratok alatt a kir. bíróság tükvi irattárában és Aracs község-előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén, a kir. bíróság tükvi hatóságánál, 1892. évi november hó 18-ik napján.

Jakabffy, kir. bírós.

602. B. v. k. 1892.

(1—1.1)

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes budapesti kir. kereskedelmi és váltó-törvényszéknek 1892. évi 51477. p. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbíróságnak 1892. évi 9135. p. szám alatt kelt végzése folytán Redlich Ohrenstein és Spitzer budapesti biz. cég végrehajtatók részére, Krémer Fülöp végrehajtást szenvedő nagybecskereki lakosnál 280 frt 04 kr. tőke és jár. iranti kielégítési végrehajtás utján 1892. évi szeptember hó 12-én lefoglalt és 1130 frt becsült 1 hintó, 1 hintószertű szán, 1 sárga steerkocsi, 3 ló és 3000 db mosaik táblából álló ingóknak Nagybecskereken végrehajtást szenvedő lakásán birói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1893. évi január hó 9-ik napjának d. e. 9 órára tüzetett ki a f. évi 9230. p. sz. bírósági végzés folytán.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. tcz. 111. § ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alóírotthoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár főösslegére fognak utasítani.

Nagybecskerek, 1892. évi december hó 21-én.

Risztó Péter, kir. bir. végrehajtó.

H i r d e t é s e k

felvételnek

e lap kiadóhivatalában

Uri-utcza 276-4. szám alatt.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.